

Міністерство освіти і науки України
Міністерство охорони здоров'я України
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Фізико-хімічний інститут імені О. В. Богатського НАН України
Одеський національний медичний університет
ТДВ «ІНТЕРХІМ»

**Сучасна фармація:
реалії сьогодення та перспективи розвитку**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

9–12 квітня 2024, Одеса

ОДЕСА
ОНУ
2024

**УДК 612.1(082)
С 916**

*Конференція проводилася згідно
Наказу ректора ОНУ №609-18
від 04.04.2024 р.*

С 916 **Сучасна фармація: реалії сьогодення та перспективи розвитку** [Електронний ресурс] : тези допов. всеукр. наук.-практич. конф. з міжнарод. участю, 9–12 квітня 2024, Одеса / під ред. к. х. н., доц. Менчука В. В., к. х. н., доц. Расколи Л. А., к. фарм. н., доц. Калько К. О., к. фарм. н., доц. Ковпак А. В., к. біол. н. Цісак А. О. – Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2024. – 568 с. – 7,2 МБ.

ISBN 978-617-689-503-9

У збірнику тез доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна фармація: реалії сьогодення та перспективи розвитку» обговорено актуальні проблеми цілеспрямованого пошуку та фармацевтичної розробки потенційних активних фармацевтичних інгредієнтів синтетичного та природного походження, їх доклінічного та клінічного вивчення і технології виробництва, в тому числі питань хіміко-токсикологічного та фармацевтичного аналізу, стандартизації та контролю якості лікарських препаратів, а також управлінсько-організаційних, маркетингових та соціально-економічних досліджень в фармацевтичній галузі та підготовці сучасних кадрів за участі науковців, фахівців-практиків, викладачів навчальних закладів та дослідників, докторантів, аспірантів, підприємців з України та зарубіжжя.

Матеріали представлено в авторській редакції.

УДК 612.1(082)

ISBN 978-617-689-503-9

© Колектив авторів, 2024
© Одеський національний університет
імені І. І. Мечникова, 2024

ФАРМАЦЕВТИЧНА ТЕХНОЛОГІЯ У СТРУКТУРІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ АСИСТЕНТА ФАРМАЦЕВТА

Малюгіна О. О., Смойловська Г. П.

*Навчально-науковий інститут післядипломної освіти,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет,
м. Запоріжжя, Україна*

Вступ. Основною метою професійної діяльності асистента фармацевта є надання фармацевтичної допомоги з дотриманням вимог та положень, визначених стандартами та законодавством України. Асистент фармацевта має змогу реалізовувати свої професійні навички у різних закладах охорони здоров'я: аптеках, оптових фармацевтичних підприємствах, лікарнях, лабораторіях тощо. З огляду на це, фахівець повинен володіти широким діапазоном як загальних, так і спеціальних компетентностей відповідно до профілю діяльності [1].

Безперервне навчання та вдосконалення професійних компетентностей фармацевтичних працівників важливе для надання якісної фармацевтичної допомоги. Законодавство України відносить до заходів безперервного професійного розвитку фахівців сфери охорони здоров'я формальні та неформальні освітні заходи для підтримання або підвищення рівня професіоналізму, розвитку індивідуальної практики для задоволення потреб пацієнтів та оптимізації функціонування сфери охорони здоров'я. Неформальні заходи – це навчання на курсах тематичного удосконалення, професійного стажування, електронних курсах, майстер-класах, тренінгах тощо [2].

Метою нашого дослідження був аналіз системи безперервного професійного розвитку асистентів фармацевта, визначення ролі фармацевтичної технології у зростанні його фахової компетенції та встановлення перспективних напрямків заходів безперервного професійного розвитку з фармацевтичної технології, спрямованих на асистентів фармацевта.

Матеріали і методи. Був проведений аналіз нормативної бази, літературних джерел та інформації, отриманої від асистентів фармацевтів – здобувачів післядипломної освіти.

Первинну інформацію від асистентів фармацевтів отримували шляхом анкетування. Протягом 2021–2023 років здійснювалось опитування слухачів, які відвідували заходи підвищення кваліфікації у ЗДМФУ. Запропонована анкета надавалась після закінчення курсів для оцінки їх ефективності та описана у попередніх публікаціях [3]. Результати анкетування оброблялися за допомогою MS Excel пакету Microsoft 365.

Результати та їх обговорення. Система професійного розвитку асистента фармацевта складається з додипломного та післядипломного етапів. Відповідно до чинного законодавства, асистент фармацевта може проходити підготовку за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація» на таких рівнях освіти, як фахова передвища освіта, початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти та інші. В Україні на сьогодні більшість асистентів фармацевта отримували передвищу фахову освіту [1].

Для асистентів фармацевтів система безперервного професійного розвитку пропонує доволі широкий добір одно- та дводенних заходів: семінарів, тренінгів, майстер-класів. У останні роки через епідемію коронавірусної хвороби та військовий стан переважну більшість таких подій складають дистанційні та змішані заходи в режимі реального часу або з доступом до навчальних матеріалів у час, зручний для осіб, що навчаються.

Навчально-науковий інститут післядипломної освіти ЗДМФУ проводить для асистентів фармацевтів курси спеціалізації та тематичного удосконалення з особистою або дистанційною участю у режимі реального часу. Цикли спеціалізації призначені для відновлення та покращення кваліфікації осіб, які не працювали за фахом 5 років або більше.

Одними з основних функцій фармацевта є виготовлення в умовах аптеки лікарських засобів за рецептами лікарів та замовленнями закладів охорони здоров'я, внутрішньоаптечної заготовки та фасовки, а також забезпечення дотримання належних умов зберігання лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту [1]. Під час проходження неформальних заходів з фармацевтичної технології, асистенти фармацевта мають змогу покращити відповідні професійні знання та навички.

У ході вторинної спеціалізації асистенти фармацевтів, які мали перерву у стажі, отримують відомості про сучасний стан фармацевтичної галузі, покращують знання з основ належної аптечної практики, зберігання лікарських засобів, особливостей виготовлення лікарських та косметичних засобів, гомеопатичних засобів та дієтичних добавок в аптеці. Практичний компонент – вдосконалення навичок виготовлення екстемпоральних ліків та фармацевтичного консультування. Широке коло питань дозволяє асистенту фармацевта покращити володіння основними компетенціями.

Курси (цикли) тематичного удосконалення – це одно- або двотижневі заходи, які проводяться закладами післядипломної освіти, структурними підрозділами ЗВО та науковими установами для поглиблення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання, та освоєння нових підходів до розділів, вивчення яких дозволяє поліпшити знання згідно сучасних уявлень з фармацевтичної технології [2]. На базі ННПО ЗДМФУ проводяться двотижневі курси тематич-

ного удосконалення «Актуальні питання фармацевтичної діяльності». За їх програмою, асистенти фармацевтів вдосконалюють навички з питань виготовлення утруднених випадків деяких лікарських форм, взаємодії ліків та консультування вразливих груп населення.

При плануванні заходів безперервного професійного розвитку враховується зацікавленість здобувачів освіти у конкретних темах. Проаналізувавши результати анкетування, ми встановили, що найбільшу цікавість викликають виготовлення та розробка сучасних лікарських та косметичних засобів.

Для даного контингенту слухачів важливим фактором є доступності знань. Навчальний процес у ЗДМФУ відбувається на базі органічно поєднаних ресурсів Microsoft365, що дозволяє мати доступ до навчальних матеріалів, користуватися електронними ресурсами кафедр та університету, спілкуватися з викладачами та колегами, отримувати та закріплювати знання за допомогою як традиційних, так і сучасних засобів. Згідно з результатами анкетування, більшість здобувачів задоволена якістю навчального середовища. Як важливі аспекти, відзначалися постійний доступ до інформації, можливість спілкування з викладачем, обговорення практичних кейсів [3].

Висновки. Фармацевтична технологія займає важливе місце у системі безперервного професійного розвитку асистента фармацевта та дозволяє систематизувати отримані знання для подальшого використання у професійної діяльності. Перспективними є такі напрямки, як аспекти сучасних засобів та біофармацевтичні аспекти ліків у роботі асистента фармацевта.

Література

1. Професійний стандарт за професією «Асистент фармацевта» [Електронний ресурс] / Галузева рада з розробки професійних стандартів та професійних кваліфікацій у фармацевтичній галузі ГО «Об'єднання організацій роботодавців медичної та мікробіологічної промисловості України». – Режим доступу:
https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/491-profstandart_asistent_farmacevta.pdf
2. Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 14.07.2021 р. №725. – Режим доступу:
<https://moz.gov.ua/bezperervnij-profesijnij-rozvitok>
3. Малюгіна О. О. Споживчий досвід асистентів фармацевтів при проходженні заходів БПР / О. О. Малюгіна, Г. П. Смойловська, І. В. Бушуєва // Фармацевтична освіта, наука та практика: стан, проблеми, перспективи розвитку : мат. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяченої 25-річчю фармацевт. ф-ту Нац. мед. ун-ту імені О. О. Богомольця, 19-20 груд. 2023 р. м. Київ. – Київ, 2023. – С. 289–292.